

Slovenský zväz včelárov

Základná organizácia Nitra, Štefánikova 50, 949 01 Nitra

Vážené poľnohospodárske družstvo,
SHR, pestovateľ nektárodajných plodín

V Nitre, dňa 18.2.2019

Vec: **Žiadosť o spoluprácu a návrh na zlepšenie spolupráce a komunikácie medzi poľnohospodármi a včelármi v regióne**

Blíži sa čas kvitnutia repky olejnej a neskôr slnečnice. Vzhľadom na riziko otráv včelstiev v dôsledku použitia pesticídov najmä v repke olejnej, ale aj v slnečnici, sa obraciam na Vás so žiadosťou, aby ste dobre zvážili nákup, druh a čas použitia chemických prípravkov. Veľké množstvo otráv v minulom a minulých rokoch nás núti na danú situáciu reagovať. Je nám známe, že pri veľkej koncentrácii olejní v oševnom postupe sa nezaobídete bez použitia chemických prostriedkov. Treba si však uvedomiť, že aj relatívne neškodné prípravky pri nesprávnom použití pôsobia na včely toxicky. Je potrebné si uvedomiť, že pri pestovaní repky sa podieľa na opelení včela medonosná minimálne 30%-timi a pri slnečnici až 70%-timi. My včelári potrebujeme dobre zapojené porasty v dobrej kondícii, aby sme mali dobrý zdroj nektáru pre včely a Vy potrebujete mať čo najlepšie opelené porasty, pretože len tie sú zárukou dobrej úrody, ktorá je Vaším cieľom. Je potrebné si uvedomiť, že podľa súčasnej legislatívy nemusíte platiť za opelovacu činnosť našich včiel, ktoré Vám pomáhajú dosiahnuť čo najvyššiu úrodu. Vážte si toho, nie všade je to samozrejmosťou.

Včelár má za svoju prácu med a poľnohospodár úrodu. Vážte si našu prácu tak, ako si my vážime Vašu a spolupracujte s nami pre obojstranný úžitok. Veríme, že sa vyhneme zbytočným problémom v podobe otrávených včelstiev. Pre včelára to je zničenie jeho celoročnej práce a investície, nehovoriac o utrpení včiel. Je vo Vašich silách, aby ste tomu zabránili.

Slovensko patrí medzi krajiny, kde žije najväčší počet včelárov na počet obyvateľov. Z toho vyplýva **veľké zavčelenie krajiny**. Preto v našom poľnohospodárstve musíme počítať s tým, že **skoro každý ošetrovaný pozemok bude mať do 5 km vo svojom okolí nejaké včelstvá**. Pri ošetrovaní poľnohospodárskych rastlín **s tým treba počítať**. **Vyhneme sa tak nedorozumeniam a problémom pri možnom poškodení včelstiev prípravkami na ochranu rastlín a tiež pri kosbe d'ateľovín.**

Ak si poľnohospodári **uvedomujú význam včiel pri pestovaní rastlín a ich podiel na výnosoch, tak by im malo záležať na ich udržaní a dobrom zdravotnom stave.** Včely opeľujú i ďalšiu flóru a prispievajú tak ku stabilite celého ekosystému. **Musíme nájsť cestu,** aby nedošlo k poškodeniu ani jedného ani druhého. Tou cestou je **zlepšiť komunikáciu, poznať lepšie jeden druhého, vzájomne sa chápať a nachádzať riešenia...**

Dôležité pred sezónou:

Miestny poľnohospodári by si mali údaje o miestnych včelároch a počtoch ich včelstiev vyžiadať od RVPS prípadne mastenej Základnej organizácie. **Je dôležité poznať „svojich“ včelárov.**

Obojstrannou komunikáciou môžeme predísť prípadným škodám. Preto **prikladám prehľad počtu včelárov a včelstiev v okrese Nitra,** a kontakt na predsedu ZO SZV v Nitre, a pracovníka RVPS MVDr. Dana Horská, ktorý má prehľad o kočujúcich včelároch.

Alekšince	Báb	Babindol
Bádice	Branč	Cabaj - Čápor
Čab	Čakajovce	Čechynce
Čefadice	Čifáre	Dolné Lefantovce
Dolné Obdokovce	Golianovo	Horné Lefantovce
Host'ová	Hruboňovo	Ivanka pri Nitre
Jarok	Jelenec	Jelšovce
Kapince	Klasov	Kolíňany
Lehota	Lúčnica nad Žitavou	Ludovítová
Lukáčovce	Lužianky	Malé Chyndice
Malé Zálužie	Malý Cetín	Malý Lapáš
Melek	Mojmírovce	Nitra
Nitrianske Hmčiarovce	Nová Ves nad Žitavou	Nové Sady
Paňa	Podhorany	Pohranice
Poľný Kesov	Rišňovce	Rumanová
Svätoplukovo	Štefanovičová	Štitáre
Šurianky	Tajná	Telince
Veľká Dolina	Veľké Chyndice	Veľké Zálužie
Veľký Cetín	Veľký Lapáš	Vinodol
Vráble	Výčapy - Opatovce	Zbehy
Žirany	Žitavce	

Spolu 330 včelárov 5915 včelstiev stav k 13.2.2019 v ZO SZV Nitra (plus neorganizovaní včelári a ich včelstvá)

Kontakt na predsedu ZO SZV Nitra: Jozef Čápek, tel.: 09043/340094
Kontakt na pracovníka RVPS: MVDr. Dana Horská, tel.: 037/6536203

Adresa: Slovesný zväz včelárov
Základná organizácia Nitra
Štefánikova 50
949 01 Nitra

Jozef Čápek, Ing., PhD.
predseda ZO SZV Nitra
Čajkovského 5
949 11 Nitra
jozef.capek@gmail.com
tel.: 0904 34 00 94

Z dlhoročných skúseností pri práci so včelami vidím nasledovné kritické body a naše odporúčania:

A, aplikáciu postrekov na kvitnúce porasty prevádzajte prosím neskoro večer, ale nie skoro ráno, aby sa toxicita účinnej látky stačila do výletu včiel z úľa cez noc znížiť.

B, obmedzujte prosím zmiešavanie rôznych prípravkov na ochranu rastlín. Môže sa tým zvýšiť toxicita pre včely a znížiť účinnosť pre ochranu rastlín

C, dodržujte prosím platný návod – etiketu chemických prípravkov

D, vykonávajte prosím ošetrovanie porastov za bezveterného počasia, aby nedošlo k úletu kvapaliny na necielené rastliny, ktoré navštevujú včely. Ak nie je bezvetrie treba zachovávať dostatočnú vzdialenosť od susedných pozemkov.

E, nepoužívajte prosím prípravky s oneskoreným účinkom. Včely navzájom spolupracujú a môžu si viacnásobne odovzdať otrávený nektár. Pri miliónoch vzletov hrozí likvidácia celého včelstva.

F, zmes dvoch prípravkov s prijateľným rizikom pre včely sa potom považuje za prípravok nebezpečným pre včely. Podobne je tomu i pri aplikácii prípravku na ochranu rastliny spolu s kvapalným hnojivom.

G, hrozbou pre včely sa tiež stávajú morené osivá. Látka / pesticíd / sa dostáva do tela rastliny a zotráva v nej. Dostáva sa i do peľu a nektáru, ktorý rastlina produkuje v čase kvitnutia. Kvapky rosy a vody na kultúrach rastlín, ktorých osivá boli ošetrené **neonikotenoïdmi** sú tiež pre včely hrozbou. Straty orientačných schopností u včiel a iné prejavy vedú k poškodeniu a pádu včelstva.

H, nezabúdajte prosím, že kvitnúť môžu i buriny alebo rastliny v okolí poľa. Za kvitnúci porast sa považuje: ak na 1 m² kvitnú aspoň 2 rastliny / **nielen kultúrne plodiny ale pozor aj kvitnúce buriny** /

I, včelár hlási umiestnenie včelstiev a poľnohospodár ošetrojúci porast sa vopred informuje

J, chemickú ochranu využívajte prosím nielen v súlade s predpismi, ale aj s rozumom

K, považujte včely a včelárov za svojich hospodárskych partnerov

Dobré vzťahy vždy závisia od vzájomnej, dostatočnej informovanosti a to nad rámec záväzných predpisov a vyhlášok. Jeden bez druhého môžeme ťažko dobre fungovať. **Dobré opelenie môže zvýšiť Váš výnos a potom priniesť viac peňazí do družstva. Majte prosím na pamäti, že práca včiel je pre prírodu, záhradkárov a poľnohospodárov neoceniteľná.**

Snažte sa prosím do budúcnosti **násť rovnováhu** medzi nevyhnutným ošetrovaním poľnohospodárskych plodín a ochranou opelovačov.

Jedine komunikáciou na miestnej úrovni môže dôjsť k spolupráci a dobrým vzťahom.

V súčasnom poľnohospodárstve vidíme aj **nasledovné negatívne trendy** :

- zväčšovanie plôch monokultúr / **4 -5 plodín pestovaných na PD** /
- po zbere plodín – úprava pôdy diskovaním / **žiadne rastliny – pústa krajina** /...
- medze, vetrolány, jarky – **všetko sa vytráca z krajiny**

- hrozbou začínajú byť tiež spaľovne štiepky / **brakujú okolie potokov, riek, medzí a járkov /...**

Včely potom ťažko nachádzajú potravu počas celého roku / sú podvyživené, strácajú prirodzenú imunitu a ľahšie podliehajú chorobám /...

Ako včelári **by sme uvítali širší osevný postup** v rámci možností Vášho hospodárenia. EU podporuje dotačne aj **vysievanie nektárových biopásov a tiež greennig**. Ak už nie v rámci osievaných polí , tak **aspoň na parcelách, ktoré nie je rentabilné hospodársky využívať**.

Týmito opatreniami podporíte chov silných, zdravých včelstiev miestnych včelárov. Silné včelstvá sú odolnejšie proti negatívnym vplyvom a sú indikátorom dobrého životného prostredia.

Bez včiel nebudú kvety, ani plody...

Včely opelujú kvety rastlín a stromov - vďaka včelám tak máme ovocie, zeleninu, semená a ostatné zvieratá potravu.

Biodiverzita, čiže rôznorodosť, je zárukou uchovania prirodzeného prostredia pre včely a iné opelovače a teda aj pre zabezpečenie potravinovej stability.

Radi Vás a Vašich zástupcov medzi nami uvítame – na schôdzach, včelárskych nedeliach a akciách usporiadaných včelármi.

S pozdravom

**Ing. Jozef Čápek, PhD.
predseda ZO SZV Nitra**